СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 55. Джерзи Сити, Н. Дж., субота 8. березня, 1930. VOL. XXXVIII. No. 55. Jersey City, N. J., Saturday, March 8, 1930. THREE CENTS.

ВЕЛИКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ ПРОТИ БЕЗРОБІТТЯ

ВЛАШТОВАНО ІХ ПО ВСІХ БІЛЬШИХ МІСТАХ. КОМУНІСТИ ДОВОДЯТЬ ДО СУТИЧОК З ПОЛІЦІЄЮ.

НЮ ЙОРК. — В зааранжованій комуністами демонстрації проти безробіття взяло участь біля 35,000 людей. Демонстранти намагалися дістатись до Сити Гол. Поліційний комісіонер Гвейлен закликав провідника демонстрації, комуністичного лідера Виліама Фостера, і заявив йому, що згодиться відвести до Сіті Гол делегацію демонструючих, щоби злożила у майора свою петицію. Гвейлен подав далі, що похід до Сіті Гол не є дозволений, а коли відбудеться, то це не буде демонстрація, а заворушення. За це будуть потягнені провідники демонстрації до відвічальности.

По тій розмові Фостер вийшов до демонстрантів і заявив, що рїжим панам дозволяють на паради перед Сіті Гол, але робітникам не признають цього права. По його заклику демонстранти рушили в сторону Сіті Гол. Це було причиною сутичок з поліцією, наслідком чого відвезено до шпиталів понад 100 осіб.

Крім того арештовано 20 осіб, а 50 дітей відвезено до дому, щоби потягнути родичів до відвічальности за те, що пускають дітей на демонстрацію, відтягаючи їх від шкільної науки. Арештовано рівнож Фостера й инших провідників демонстрації.

ВАШИНГТОН. — Комуністи старалися перевести демонстрацію перед Біаим Домом. Та поліція розігнала демонструючих, кинувши між них слезисту газову бомбу.

КЛІВЛЕНД. — В демонстрації безробітних взяло участь яких 10,000 людей. Легко побито яких 100 осіб.

ДІТРОЙТ. — Поліція не допустила до комуністичної демонстрації ізза безробіття. Полилася кров. Арештовано 31 осіб, а 14 осіб відослано до шпиталів як серіозно побитих.

ШИКАГО. — Демонстрація проти безробіття, започкована комуністами, відбулася в повнім порядку. Не було ніяких арештів ні побиття.

НЕМА БЕЗРОБІТТЯ В РОСІЇ.

ТАК КАЖУТЬ ПРИЯТЕЛІ СОВІТІВ.

НЮ ЙОРК. — Приятелі совітів, з місцем осідку в Ню Йорку на 175 Пята Евеня, перчать тверезкой російського соціяліста Абрамовича, що в Совітській Росії є до 10,000,000 безробітних. Приятелі совітів твердять, що совіти це одинокий край, де нема безробіття.

ПРОТЕСТ ДІТЕЙ НА ГАЙТІ.

НАСЕЛЕННЯ УВАЖАЄ ЦЕЙ ПРОТЕСТ ПРОВОКАЦІЄЮ.

ПОРТ О ПРЕНС. — Жандарми розігнали демонстрацію дітей, звернену проти американського імперіялізму. Провідники патріотичних місцевих товариств заявили комісії Гувера, що ця демонстрація є провокацією зі сторони теперішнього президента Борна й не має нічого спільного з населенням. Бо населення домагається самостійности, але реагує в інший спосіб.

СОВІТСЬКІ ІНЖИНІРИ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК. — Петро Богданов, голова Амторга (совітської торговельної корпорації), подає, що під теперішню пору працює по американських фабриках 500 совітських інжинірів і механіків, висланих з Росії, щоби запізнаялися з американськими методами.

ЖИДИ НЕ МАЮТЬ ЧОГО НАРІКАТИ.

НЮ ЙОРК. — П. Богданов твердить, що жидівська телеграфічна агенція переборщує, коли пише про переслідування Жидів і їхньої релігії з боку совітів. Він каже, що саме Жиди мають совітам найбільше до завдячування, бо совіти перші дали їм повні політичні права й повели боротьбу з антисемітизмом, а дотого дали Жидам землю.

АМЕРИКА Й ДОКТРИНА МОНРОВА.

БУЕНОС АЙРЕС. — Часопис „Ля Пренза" обговорює доктрину Монрова, силою якої Злучені Держави уважають своїм обовязком гарантувати независимість Держав Латинської Америки. „Ля Пренза" каже, що така інтерпретація може довести до помилкового заключення, що Злучені Держави управнені до свого рода опікунства над тими державами.

НЕ ЗНАЙШЛИ ВБИВНИКІВ МИССИС ВИГИНС.

ШАРЛЬОТ (Норт Каролайна). — Присяжні судді радили всього тільки 30 мінут у справі обжалованих за вбивство робітниці Миссис Елзі Мей Вигинс. Всіх пять обжалованих звільнено.

ВЯЗНІВ ДЕРЖАТЬ У КЕЛІЯХ.

ОБОРН. — Розпочато доходження у справі вбивства начального сторожа Едварда Беквіта. Всіх 1,381 вязнів держать у келіях. Випускають їх тільки на обід і то партіями по кілька осіб.

САМОВБИВСТВО АКТОРКИ.

НЮ ЙОРК. — Христина Нормен, добре відома акторка з передвоєнних часів, одна з найкращих жінок Америки, скочила з 20 поверха і вбилася на місці. Була убрана дуже богато й обвішана дорогоцінностями.

ЖЕРТВИ СТРАЙКУ.

ФИЛАДЕЛФІЯ. — Підчас боротьби страйкуючих з страйколомами „Еберле Компані Гозіері Мил" вбито одного чоловіка, а трох важко ранено.

БЕЗРОБІТНІ В РОСІЇ.

Рафаель Абрамович з Ню Йорку, російський соціяліст і член центрального бюра Другого Інтернаціоналу, подає, що з совітської статистики виходить, що в Росії є тепер від 7,000,000 до 10,000,000 безробітних.

З ХРОНІКИ УБИВСТВ.

Іван Маслянка, 22-літний парубок у Конюхах, в Бережанщині, мав сварливого вітчима, Севастіяна Паласа, який часто побивав свою жінку та її дочку від першого чоловіка, 17-літню Маріянну. Це обурювало серце молодого Івана Маслянки і він часто погрожував вітчимові, що побє його. Одного дня вітчим Севатіян Палас прийшов з шинку до дому п'яний і забирався бити Маріянну та її матір. Іван Маслянка спалахнув гнівом і стаючи в обороні матери та сестри, вдарив вітчима полїном кілька раз по голові так сильно, що Севастіян Палас за кілька годин помер. Вбивника арештовано.

ПРОТИБОЛЬШЕВИЦЬКИЙ РУХ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

„Вісти" пишуть, що в селі Сергіївка біля Артемовська селяне вбили комуніста, який закривав церкву і виганяв священика. У тім-же окрузі вбито комісаря Кириленка. — У Бердичові убитий комсомолець Кражицький. У звязку з цим убивством арештовано 12 селян. — Під Київом селяне застрілили представника ради Турчанівськоог. — У Городиниці біля Харкова селане стріляли крізь вікно і вбили комуніста Гамака. В Дніпропетровськім окрузі арештовано 22 особи за приналежність до української самостійницької організації.

ЗЛОДІЇ СТРІЛЯЮТЬ ДО ПОЛІЦІЇ.

В селі Викоти у Самбірщині, злодії закрадися до торговлі Михайла Лихви і почали там газдувати. Поліція сполошила їх і почала стріляти з крісів за втікаючими. Стріли хибили, а тоді злодії відкрили стрілянину до поліції, після чого повтікали. Всеж таки поліція арештувала їх, а саме Осипа Костуса, Івана Проса й Осипа Домбровського.

З ЖИТТЯ УКРАЇНЦІВ ПІД РУМУНСЬКИМ ЯРМОМ.

„Час" повідомляє, що міністерським розпорядком запроваджено нарешті в школах в українських селах на Буковині 6—8 годин української мови. Але з цього розпорядку покищо користають тільки буковинські Українці, хоч у Бесарабії живе 427,000 українського населення. В Бесарабії ввесь учительський персонал не знає української мови і не може та не хоче навчитись української мови і не криється зі своєю ворожнечею до всього, що українське. Так все українське населення в Бесарабії не має досі ані одної української школи.

МОНАРХІСТИЧНА ОРГАНІЗАЦІЯ НА СИБІРІ.

Радянська преса подає, що в Омську викрито монархістичну організацію, яка мала свої філії в цілім Сибірі. В одній церкві в Омску ця організація мала склад зброї і другарню. Арештовано 40 членів організації, між ними протоерея Максименка.

УКРАЇНСЬКА ПРОГРАМА НА РАДІО.

Заходом Сурми при співучасти Українсько - Американської Радіо Організації, в неділю, дня 9. марта с. р., в годині 2.30 пополудні на стації WOV 1130 Кілоцайклів відбудеться слідуючий український концерт:

1) Вступ: Червона Калина, Сурма Оркестра під управою Василя Гули.

2) Визанка Українських Пісень ч. І., Сурма Оркестра; Визанка Українських Мельодій ч. ІІ. і ч. ІІІ., Сурма Оркестра.

3) Серенада Шевченка, відспіває Володимир Ділов.

4) Українська Шумка, пяно сольо, відограє Марія Боднар.

5) Ой Дніпре, відспіває Володимир Ділов.

Хто буде слухати концерту, повинен написати до Радіо Стації WOV, як йому подобалась програма.

ЖЕРТВА ПРАЦІ.

У Чорнокінцях Великих, пов. Копичинці, 18-літня селянка Катерина Миханек працювала на фільварку біля січкарні, яку порушував кират, запряжений двома кіньми. Через необережність Катерина Миханек попала під трансмісію і заки інші робітники встигли витягнути її, січкарня роздавила черен нещасної селянки, наслідком чого вона померла.

ПОВСТАННЯ В КИЇВЩИНІ.

„Комуніст" пише, що серед селянства на Радянській Україні панує велике невдоволення й антирадянський настрої зростають. В районі Києва появився новий повстанчий відділ під проводом отамана Мухи. Муха виконав кілька нападів на радянські установи і вбив кількох комісарів. У селі Каликівцях біля Черкас селяне вбили представника комісії для колективізації сільського господарства Ткаченка. В звязку з цим арештовано 8 селян.

ГОСТИННІ ВИСТУПИ ЛЬВІВСЬКИХ ЗЛОДІЇВ У БІБРЦІ.

Львівські злодії люблять часом ущасливити своїми гостинними виступами і наші провінціальні міста і то часом навіть дуже віддалені від Львова. Минулого року у місточку Войнилові, в Калущині, львівські злодії обікрали українську торговлю „Поміч" і їх арештовано аж у Рогатинщині, а на днях Львовяне загостили вночі до склепу Осипа Штихера в Бібрці та викрали у нього більшу скількість шкіри, кілька кожухів, білля і т. д. Злодіям булоб цілком пощастило, але через посліх нічний гість забув у склепі свій власний плащ, який відставлено до Львова, де слідча поліція пізнала, що цей плащ є власністю популярного у Львові вломника Людвика Будуляка. Арештований Будуляк признався, що цей плащ колись покривав його трудолюбиве тіло, але недавно він продав його Юркови Біщукови з Рокітної. Юрка Біщука арештовано також, він признався до участи в крадіжі в Бібрці й ще видав і своїх товаришів, Франца Островського, Адама Камінського і Михайла Салату, а що більше, „засипаний" Юрко Біщук зі злости „засилав" Людвика Будуляка і зізнав, що цей Будуляк, хоч і зрадив його, то сам фінансував гостинні виступи львівських злодіїв у Бібрці і виплатив їм по 5 золотих на кошти подорожі. Всіх їх арештовано.

ЩЕ ОДНО ВБИВСТВО.

У Ямниці під Станиславовом Яків Іванченко посварився з Дмитром Дидиком і підчас сварки вдарив його ножем у груди та поклав на місці трупом.

НЕВДАЛИЙ НАПАД НА ПОЇЗД.

Уряд стації Перзенківка повідомив поліцію, що біля моста при Любинській дорозі злодії напали на товаровий поїзд ч. 99, зірвали з двох возах пльомби і намагались ці вози ограбити, але не мали щастя, бо саме в цих возах, на які вони попали, були тільки штучні навози, з яких очевидно бідні злодії не могли скористати й оґірчені, клянучи долю, повтікали.

КРАЇНА ДОРОГИХ ЖЕМЧУГІВ.

Над рікою Арагуая найдено в послідних часах небувалі дорогі камені. Провінцію Гояз уважали завше за найбогатшу країну Бразилії з причини дорогих мінералів, які криються на днах численних рік, що перепливають цю провінцію. На віддалі 20 миль від ріки Боніто є мала місцевість, що зветься Баліза; вона основана в р. 1925. Від того року з усіх сторін напливає там нарід в надії найти діяманти — їх продати й ущасливити себе і рідню. В р. 1928 продано з Балізи дорогих каменів за 6 мілионів. Нині Баліза зросла в мешканцях; є їх нині, переважно чужинців, 10,000 душ.

БІСНУВАТА?

З Вильна доносять, що в Вілєні православні священики в монастирі св. Трійці при вул. Острobрамській вже другий день виганяють біса з дівчини. Перед монастирем громадиться товпа людей і придивляється тому обрядови. В церкві кілька осіб тримає 18-літню дівчину, що походить з нововорудського воєвідства, та зі страшним криком вириваєтьсяя ім з рук. Дівчина хулить, кидається на долівку й точить піну. Біля неї священики у фелонах моляться і завзивають біса, щоб вийшов з неї. Дівчина видирається з рук і мліє. Це вже тревае 48 годин. Священики міняються, а товпа очікує висліду.

СУМНИЙ ЕПІЛОҐ СПІЗНЕНОЇ ЛЮБОВИ.

Лондонська преса пише, що Лондон був тепер свідком новой сензаційної любовної трагедії: Відомий і шанований всіма професор Адам Мархольд, маючи 55 літ, закохався в свою студентку Варвару Льотрі, яка вислухала його благань і згодилась вийти за нього заміж, але аж як скінчить студії. Терпеливий професор заручився зі студенткою і чекав цасливої хвилини, коли зможе оженитись. Але виявилось, що студентка мала намір вийти за професора заміж тому, що він був багатий, а покищо любила собі молодого студента, скриваючи це перед професором. Та злобні студенти написали своєму професорови анонимний донос, що наречена зраджує його і де має любовні стрічі зі студентом. Професор застав раз свою наречену в покою свого студента, стрілив до неї з револьвера і вбив на місці, а потім сам скінчив життя самовбивством.

ФРАНЦІЯ ВЕРТАЄ НА КОНФЕРЕНЦІЮ

ПРОБУЄ ВІДРОБИТИ ПРОВОЛОКУ.

ЛОНДОН. — Бріян, французький премїер та голова французької делегації на морську конференцію, прибув сьогодня до Лондону та сейчас поробив заходи, щоби конференція відробила час, утрачений Французами.

Він зараз відбув конференції з Американцями та Англійцями. В сих розмовах він підчеркав, що Франція буде домагатися забезпечення на случай війни.

КОМУНІСТИЧНІ ДЕМОНСТРАЦІЇ ПО ЕВРОПІ ЧИСТЕ ФІЯСКО.

КРОВАВІ БІЙКИ З ПОЛІЦІЄЮ В НІМЕЧЧИНІ. В ПОЛЬЩІ ДЕМОНСТРАЦІЙ МАЙЖЕ НЕ БУЛО.

БЕРЛІН. — Комуністичний „Маршовий День Голоду" показався чистим фіяском.

У Берліні були що правда демонстрації комуністів, але вони випали богато слабше, як загально сподівались. В бійках з поліцією покалічено кільканацять осіб. В Гаґе прийшло до поважнішої демонстрації, в котрій поліція вжила оружя й убила двоє людей.

Париж і Лондон були дуже спокійні. Поважнїші бійки случалися в Австрії та Чехії. В Польщі демонстрацій майже зовсім не було, крім одного Сосновця.

БОЛЬШЕВИКИ ЗАКЛИКУЮТЬ РОБІТНИКІВ ДО ВСЕСВІТНЬОЇ РЕВОЛЮЦІЇ.

ІХ ГАЗЕТИ ЗНОВУ ПОВТОРЮЮТЬ, ЩО ТІЛЬКИ СОЦІЯЛІЗМ МОЖЕ ЗАРАДИТИ БЕЗРОБІТТЮ.

МОСКВА. — Всі комуністичні газети містять крикливі передовиці, в яких закликується робітників світа повстати та покласти кінець капіталізмови, бо тільки один соціялізм може зарадити безробіттю.

Цікаво, що головні комуністичні органи при тому не можуть погодитися на число безробітних у Злучених Державах. „Правда" подає їх на 5 мілионів, „Известія" роблять уже 6 мілионів, а телеґрами американської комуністичної преси „обчислюють" їх на 7 мілионів.

СВЯТКОВАННЄ УРОДИН ЧЕСЬКОГО ПРЕЗИДЕНТА ПЕРЕРВАНО.

СМЕРТЬ ЧОТИРОХ ЛЕТУНІВ НА СВЯТІ.

ПРАҐА. — Чеська столиця обходить урочисто свято уродин свого президента Масарика. Цілий день відбуваються походи, паради військ, тощо.

Підчас нарад дня 6 марта понад місто вилетіло 150 літаків. Підчас вилету в воздух зударилися з собою на висоті 150 стіп два літаки. Оба впали зараз до землі, а всі чотири летуни загинули.

Свято зараз на приказ Масарика на знак жалоби перервано.

ФРАНЦІЯ ОБЧИСЛЯЄ ЖЕРТВИ ПОВЕНІ.

МАЛО ЗАГИНУТИ ПІВ ТИСЯЧКИ ЛЮДЕЙ.

ПАРИЖ. — По урядових обчисленнях жертв повені в південно-західній частині Франції в недавній повені мало втопитися коло пів тисячки людей та мало завалитися коло два тисячі домів. Виливи рік обняли 8 департаментів.

Уряд організує допомогову акцію по всій Франції. В деякрих повітах, де через повінь тяжко довезти поживу, уряд завів карточки на хліб.

ҐАНДІ ВИДАЄ АНГЛІЇ УЛЬТИМАТ.

ДОМАҐАЄТЬСЯ „НАЦІОНАЛЬНОЇ НЕЗАВИСИМОСТИ", АЛЕ Й РОЗУМІЄ ПО СВОМУ.

АҐМАДАБАД (Індія). — Гіндуський націоналістичний провідник Магатма Ґанді предложив лордови Ірвінови, віцекоролеви Індії, ультимат, в котрім домагається від Англії національної независимости для Індії та грозить на случай відмови непослухом населення.

У розмові з представниками англійських газет Ґанді заявив, що він розуміє під національною независимістю становище домінії, яке має, приміром, Канада.

ЗА ПЕРЕСЛІДУВАННЯ РЕЛІҐІЇ В РОСІЇ.

БЕРЛІН. — Крестинський, російський большевицький амбасадор у Німеччині, повідомив підсекретаря стейту Вайсмана, що російський уряд уладить у Мінську розправу над рабінами, обжалованими за протидержавну акцію.

У місті Франкфурті відбулося християнсько-жидівське віче, на котрому протестовано проти переслідувань релігії в Росії. Се перше віче в Франкфурті, де попри себе говорили: протестантський пастор, католицький священик та жидівський рабін.

ПОЛЬЩА В РОЛІ ПОКРОВИТЕЛЬКИ СЕЛЯН З РОСІЇ.

ВАРШАВА. — Польський уряд має до розвязки важке питання через масову мандрівку селян з Росії. Коли через границю перевалилася перша филя селян-утікачів, польський уряд станув на становищі, що се безправні імігранти, яких через те треба би вислати поза границі краю. Тепер за намовою представника папського уряду Польща півурядово збирається допустити сих утікачів.

АНҐЛІЯ ВІДСЛОНЮЄ ПАМЯТНИК РЕЧНИЦІ ЖІНОЧИХ ПРАВ.

ЛОНДОН. — У Вікторія Тавер Ґарденс, у Вестмінстері, зараз коло англійської палати послів, відслонено нині памятник пані Емелїни Пенкгерст, відомої речниці жіночої рівноправности.

На відслоненню памятника говорило богато бесідників. Болдвін, відслонюючи памятник, сказав, що памятник поставлено якраз на тому місці, на котрому свого часу пану Пенкгерст арештовано за те, що вона виступила за жіночі права.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J on Marci 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy.
One year ..... $ 7.00
Six months ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00

Foreign and Jersey City Rates:
One year $10.00
Six months ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.
На рік ..... $ 7.00
На пів року ..... $ 3.75
На три місяці ..... $ 2.00

В Джерзи Сити і Заграницею:
На рік $10.00
На пів року ..... $ 5.00
На три місяці $2.75

За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свободи": Montgomery 498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 1838.
Адреса: "SVOBODA". P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЩО НА ЦЕ ЕПИСКОП ТАКАЧ?

Греко-католицьке „Соединеніе", якого покровителем являється епископ Такач, видає газету для народа „Американсько-Русский Вестнік". Редактором цеї газети е греко-кот. священник о. Варзалі. Газету ту читають і деякі читачі „Свободи", а рівнож і галицькі українські священники, котрі е членами „Соединенія", яке наш нарід звик уважати організацією наших братів з Закарпатської України.

Ота то газета зачала від якогось часу велику кампанію проти українства. Висьмиває навіть самУ українську назву, як це робили наші кацапи, називаючи нас „Вікраїнцями". Знову наші соборницькі змагання, уважати Закарпатських Українців за своїх рідних синів одної України називає „українською безличністю".

Досі ми звикли були чути з боку ріжних князів Волконских чи чорносотенної московської преси в роді „Киевлянина", що українська справа це німецька інтрига. І вшехполяки писали у своїх бульварних органах, як „Век Нови" чи „Слово Польске", що Українців видумав австрійський граф Стадіон, а український рух це робота пруських марок. А тепер, коли вже й найбільші наші національні вороги перестають так писати, коли українська справа стала світовою і міжнародною, коли була недавно своя власна держава, коли навіть московський большевицький обух не в сили змести української назви, а навіть захоплює фікцію української держави, читаємо далі в „Амер.-Русскім ВестнікУ" про українство як німецьку інтригу. Така писанина з боку наших братів е без сумніву болючим ударом у серце кождого свідомого Українця-соборника. Там на рідних землях іде страшна боротьба з московськими, польськими, чеськими і румунськими окупантами українських земель, а тут читаємо в органі Закарпатських Братів, що „українізм єст твореніем німецкой политики, котра не хотіла і не хочет, чтоби подкарпатскій і галіційскій русскій народ споїлся даколі і соединенними силами, добился свободной національной жизни". Галицькі жовніри проливали роками кров за соборність українських земель без всякої помочі, а голі, босі й без зброї, а тут читаємо, що „німецка политика й гроші створилі в Галіції українізм на стид і поруганіе русскаго народа". Галицькі Українці втікли на Закарпатську Україну, спасаючись перед польськими і московськими окупантами і за вірну службу своєму народови е тепер Чехами переслідувані й звільнювані з служби, а тут читаємо, що вони „ступілі до чеської служби і прі ческой асистенції і фіначной помочі работалі й работают против народних інтересов автономії карпаторусскаго народа". Ось з такими закидами проти українства виступає орган „Соединенія", якого духовним покровителем е епископ Такач.

БЕЗРОБІТТЯ.

Хоч увага американського громадянства нині звернена на прогибійні переслухання в конгресі, мимо сього можна зовсім певно сказати, що не справа прогибійді, але справа безробіття е нині найважнішою справою Америки. Ріжні чинники стараються поменчувати значіння сеї справи, а найкращим способом для поменчення е відвернення уваги в другу сторону. Навіть федеральний уряд, заінтересований зовсім природно у підержанню добробуту, думає деколи піддержувати його заперечуванням фактів безробіття, але й він остаточно був заставлений признати устами секретаря праці Дейвиса, що в Америці під теперішну пору е коло три міліони безробітних.

Се признання треба вважати важним переломом у трактованню безробіття в Америці. Бо не тільки один уряд пробував піддержувати думку про добробут через заперечування факту безробіття, але такої самої політики держалося просто все американське громадянство. Американець вирісУ у атмосфері розжевих фраз про свій край. Він уважає добробут другим іменем Америки. Він не може допустити, щоби в сьому краю, найбогатшому в світі, було безробіття та нужда робітників без праці. Се булобы запереченнем добробуту. Щоби вратуватися перед тим, Американець перечив безробіттю. Політика заперечування зі сторони уряду се тільки продовженим політики громадянства.

Але всяка політика струся, яка полягає на замиканню очий на небезпеку, може вдоволяти тільки до певної хвилі. Бо сховати голову в пісок та казати, що коли я небезпеки не бачу, то небезпеки нема, не на довго помагає. Скоро небезпека прийде до струся та скубне його так, що він скоро голову з піску вирве та на небезпеку погляне. Се діється на наших очах з американським громадянством і американським урядом. Вони тепер виймають голову з піску та починають дивитися на небезпеку очима тверезої людини, що бачить небезпеку та пробує на неї найти якусь розумну зараду.

КОШТИ БЕЗРОБІТТЯ.

Щоби зрозуміти вагу безробіття для громадянства, вистарчить собі уявити тільки, яке значіння для громадянства має сей факт, що три міліони здібних до праці людий не має тепер роботи.

Праця робітника се один з головних чинників продукції, себто виробу всякого добра, потрібного для людського життя. Коли велике число людий не має праці, то значить, що всі ті люди не беруть участи в виробленню корисного добра. Значить, що громадянство виробляє менче. Тим самим громадянство має менче всячини для розділу. Громадянство мусить жити тим, що воно виробило було давніше.

Коли якогось добра стає в громадянстві менче, то його ціна підноситься. Наслідком сього повстає така аномалія, що тисячі здібних до роботи людий заставлені лінюхувати тоді, як їх родини терплять через недостачу всякого добра, потрібного до їх життя.

Се знова, що в краю е богато безробітних, відразу відбивається некорисно на робітничій заплаті. Підприємства з легким серцем відправляють робітників, знаючи, що на місце вдправлених зможуть дістати других, і то по дешевшій заплаті. Зі зменченнем заробітної заплати робітників зменчується здібність робітників до покупна всякого товару. Колиж робітники купують менче товару, то се знову зменчує далі виріб добра в фабриках, а тим самим зменчує ще далі число працюючих робітників.

Се дуже важна сторона нинішної суспільної господарки. Коли безробіття настане в одному великому промисли, приміром, у вуглевому або залізному, то се зараз потягає за собою зменчення попиту на всякі добра, вироблювані в других промислах. Безробіття в одному промисли відбивається на цілім ряді других промислів. Суспільна господарка повязана нині з собою тисячамй ниток. Що станеться в одному кутку, має наслідки в далекому другому кутку, который, здавалося, не буде дітнкнений тим, що діялося в першому.

Щоби зрозуміти величину справи, возьмім простий рахунок. Коли нині в Америці е три міліони безробітних, то значить, що робітники тратять денно що найменче, — коли рахувати, що найнижча заплата виносить денно три доляри, — девять мілионів доларів денно. Який се великий вплив мусить мати на цілу господарку, коли кождого дня громадянство може видати на всякі річи збуту девять мілионів долярів менче.

БЕЗРОБІТТЯ И ЛЮДИНА.

Та наслідки безробіття для громадянства відай краще зясувати собі, коли до справи підходити з особистого боку. Себто, коли дивитися, як впливає безробіття на особну людину.

Здається, що мало е обставин, які деморалізувалиби людину так, як се, що вона хоче робити, а роботи найти не може, як примусове безробіття.

Робітник, що працює постійно, дістає правильну заплату. Він може відложити правильно певну частину своєї заплати на біжучі життєві потреби, а частину відложити на забезпеченна будучности на недугу, каліцтво. Він купує собі дім. Він платить обезпечення.

Робітник, який працює тільки доривочно, сього не робить. Хоч він заробляє більше на день, він уже за будучність думає менче. Він навчений лінюхувати; по кождім примусовім відпочинку йому тяжче взятися до роботи. З часом він починає ненавидіти правильне заняття.

Звідси то йде, що в усіх робітників, непостійно занятих, загально завважали певний виразний нахил до всяких недобрих забаганок. Те саме може легко статися й з робітником, котрий працював постійно, а нагло опинився без роботи. Коли він привик до постійної роботи, то він привик мати свій ум занятий роботою. Коли нема роботи, то він шукає чогось нячого, щоби заняло його ум. Відомо, що здорова розривка дуже часто потребує гроша, а сих гроший безробітний не має. Дуже часто, коли він видає гроші, він хоче заняти не тільки свій ум, але забути за свій стан. Звідси нахил безробітних до алькоголізму.

Відомо, алькоголь не приносить забуття на довго. По якомусь часі настає протверезіння, а за ним вертає свідомість пустоти, потреба дальшого заняття свого ума. Коли не можна знова найти занятя чим ум, то людина набирається невдоволення з себе, зі своєї родини, з цілого громадянського устрою. Зростає громадянське невдоволення, яке проявляється ріжними крайними політичними рухами. Дехто відкликається не політичним невдоволенням, а злочином. Богато робітників старається дістати якусь допомогу, що підриває здорову звичку покладатися на себе самого.

Словом, безробіття підриває робучу мораль робітника. Колиж безробіття масове, коли воно робить те саме з тромя міліонами робітників, то масова робуча мораль краю дістає поважний удар.

(Дальше буде).

„НА СХІДНИХ КРЕСАХ НЕ ДОБРЕ ДІЄТЬСЯ".

(Допис до „Свободи").

Польський досол про деморалізацію державних урядників.

Коли український або білоруський посол жалується в польськім соймі на **безправства**, яких допускається **польська адміністрація на „кресах"** — то це мігби дехто взяти за пересаду, подиктовану упередженнем до польських пашів та агів.

Однакож час до часу дають ся чути у тім соймі і голоси самих Поляків — очевидно що поступових і критично настроених — котрі рівнож з великою безпардонністю пятнують ті нечувані надужиття, якими мало що не чванять ся польські адміністраційні сатрапи.

До таких — як Москалі кажуть: „аблічітельних" (демаскуючих) промов належить і та, котру власне недавно виголосив в польськім соймі при нараді над буджетом міністра справ внутрішних посол **Йосиф Дзенгелевський.** Є він членом польської партії соціялістичної (пепесовець), вибраний на **Полісси** — то і знає з власного спостереження тамошні відносини та тамошніх кациків. — Ось тут його промова:

„Висока Палато! Порглядючи буджет міністерства справ внутрішних — треба піддати загальним увагам дотепершну діяльність того міністерства, котре найбільш безпосередно стикається з широкими верствами людности.

„В психольогії кождої диктатури*) лежить вже засадничо **деморалізація державних органів,** і тому і у нас не інакше діється. В нашій молодій державі розкладовий процес слабого державного апарату посувається скоро напереді. Чотири роки „санації" викопали вповні своє „почесне" завданне і сегодня е вже в Польщі ясним для цілого загалу, що **диктаторське правління** — це **посів корупції** та розклад, це посів злих обичаїв.

„Усі области державного життя зістали тим правлінем випачені а цілу адміністрацію зів рак гнилизни.

„Наша адміністрація позіставляла усе багато до бажаня та в її склад входили частини, що не відповідали своєму завданню. Нічого отже дивного, що коли прийшов пан Складковський, то цілковитий розклад цього хирлявого апарату послідував дуже скоро. А овочі цего е просто фаталні. Ми знаємо тепер, що в Польщі існує

НЕ ЛИШ ОДНА ДИКТАТУРА, АЛЕ ЩО ТИХ ДИКТАТУР Е СОТКИ!

„Кождий воєвода, кождий **староста,** кождий **постерунковий** в громаді е собі **диктатором на свій лад!**

„Оскільки центральній владі, тоодиноким міністерствам **„дозволене"** ломати закони і права, то знову кождий **воєвода** уважає себе за покликаного корегувати розпорядки міністра, кождий **староста** уважає себе за покликаного до корегования розпорядків воєводи, а кождий **полїцай** в громалі до поправлювання розпорядків старости.

„Та картина польської адміністрації може представлятись чужинцеви дуже кумедно, аде для нас е це **чиста трагедія.**

„Чи в Польщі існує **безпеченство одиниці?** Треба рішучо стверднти, що **ні!** Та — так звана **„влада сильної руки"** ані не е спосібна ані не е в силі покласти стрим всякого рода нападам та розбоям, яких до-

*) Тут п. Дзенгелевський цитяже на замаскованну диктатуру Пілсудського.

пускаються так звані „незнані" злочинці.

„Треба ствердити, що органи **тайної поліції** е заплутані та замішані у всілякого рода **бандитські афери,** провокації та крадіжи, що ми вже неряз підносили. Дотичні матеріяли достарчили ми міністерству справ внутрішних у своєму часі і вони й доси там знаходяться.

„Колиж то всьо разом возьмемо, то мусимо стверднти, що дотеперішна **діяльність міністерства** справ внутрішних і цілого **адміністрацийного** апарату стоїть на **найнижчім** рівні, та що цей апарат е цілковито **здезорганізований** та **здеморалізований.**

„А коли тепер всьо то піднесемо до десятої потенції — то аж тепер доперва будемо мати картину того, що діється на східних „кресах".

„КВЕСТІЯ ВІДНОСИН ДЕРЖАВИ ДО НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН

не зістала на протязі 11-ти літ цілковито розвязана, а тих послідних 4 роки **„моральної сгнації"** трутили розвязанне цеї квестії далеко назад. Зважте панове, що **право зборів та стоваришування** на східних **„кресах" цілком не обовязує.** Навіть ті переходові приписи, котрі доси на папері обовязують на східних „кресах" — **не е виконувані,** бо кожду організацію, котрої не організує адміністрація — то е староста або поліція — уважається згори все за **протидержавну.**

„Це бачимо, мої панове, на кождій области — а навіть **кооперацію** уважається за **протидержавну.**

„На области **цілого** полїського **воєвідства,** котре числить ледви **пять процентів** Поляків нема взагалі **ані одної** білоруської, **ані одної** української **школи.**

„Про **позашкільну** освіту **нема і бесіди!** Заводових професійних союзів також не вільно організувати. Союзи, що стоять під кермою польської партії соціялістичної трактують рівнож яко протидержавні. Робітники не сміють навіть збиратися на наради в справі підвишки платні.

„А коли перейдемо на области розпорядків бувшого комісаря Східних Земель, на область Білоруси та частини Полісся — то там всяка **самоуправа е лише справдішною комедією.** Самі старости вимнують без всякої церемонії громадських радних, війтів і солтисів, і вони е в руках тих старостів простим, послушним апаратом. Доходить до цего, що наприклад радних громадських в Пиньску тому, що вони належать до опозиції п. воєвода при помочи міністерства позбавив їх мандатів!

Клим О.

(Дальше буде).

Рівність. — Американська Заява Незалежности каже, що всі люде родяться рівними.

— Родяться рівними, то правда. Але Заява Незалежности не каже, що діється з ними, як виростуть.

—o—

Приязнь. — Дмитре, бачу, що ми оба можемо бути дуже добрими і щирими приятелями. Подаймо собі руку.

— Добре, але чи ти маєш гроші?

—o—

Життя. — Горівка і гра в карти скоротить життя.

— Та добре, бо таке життя, що його скорочує горівка і грання в карти, нічого не варте.

В. Будзиновський.

ВЕСЕЛИЙ ДВІР.

Оповіданне.

(8)

— Хіба ти вже не тямиш, до чого зобовязалась була?

— Я зобовязалася помогти Казькови так, щоби він без великого проливу крови міг взяти Кременчук, Потоки і Переволочну.

— Се ще не сталося.

— Але станеться. Всі три городи будуть майже без війська, бо воно вже завтра відійде до Переяслава. Чи се не моя буде заслуга? Кременчуцький замок Казько возьме без вистрілу, бо дістане ключ від фіртки, якою його військо в ночи увійде до замку. Чиж я не досить зробила?

— Ще не всьо. Ти що лиш промостила дорогу до военного щастя і до слави Казя, але ще не обезпечила. І себе ти ще не обезпечила перед ле я ще раз пригадала тобі се, пімстою обох сотників. Вони і в Польщі знайшли би тебе.

— Щож я ще можу зробити для Казя?

— Ще можеш і ще мусиш. На добавок, се, що мусиш зробити для Казя, конечне також на те, щоби себе саму обезпечити.

— Щож таке ще жде мене? Може щось ще страшніше, як се, що я вже зробила... мабуть на свою погибель?

— В перід пригадаю тобі, що тебе жде, як будеш розумна, і що жде, як станеш в половині дороги... бо повороту для тебе вже нема.

— Сама знаю, що нема.

— Отже слухай: Між козаками, хочби не знати яка гарна і богата дівчина, може дістати лиш сотника, який може колись стане полковником. Ти знаєш, які тепер часи, та що до полковництва дорога дуже терниста і непевна. Хіба знаєш, скільки то в останніх часах покотилося голов полковників і сотників, скільки вбито на паль, скільки погибло в боях.

— Нащо мені кажете се терпер. Я се вже чула від вас в дорозі до Чигирина і сама знаю. Але також знаю і ви знаєте, що мені вже запізно думати про козацьких сотників, полковників, гетьманів.

— Знаю, що вже запізно. Аби ти уявила собі, яке щастя ще жде тебе з Казьом, очевидно, як будеш мати розум і діло розпочате тобою докінчиш.

— Кажіть же, чим і як маю докінчити? Коли не хочете сказати всього наразі, але забалакуєте мене тим, що я вже знаю, домірковуюся, що се буде щось страшне.

— Як для кого. Для кого може страшне, для тебе рятунок і велике щастя... Подумай! Пан Казімєж Тшебінський, нині ще лиш ротмістр. Неначе не дуже велика риба. Але ротмістр ротмістрови не рівня. Казько ротмістр при боці короля і в ласках короля. Як король буде мати причину бути йому за щось вдячним, то він скоро стане полковником, а також гетьманська булава не мине його. Не мине, як до його власних военних заслуг причиниться ще протекція його жінки.

— Протекція жінки, може такої, як я, дасть її мужови булаву?

— Ти дивуєшся, бо ти звичаїв на королівських дворах ще не знаєш. Я була якийсь час двірською дамою в Молдаві і знаю, як водиться. На королівськім дворі протекція баби зробить більше, як заслуги й мужа, чи її коханка. Очевидно, як на ній спічне королівське око.

— Мені до того ще далеко.

— Не далеко, бо королівське око на тобі вже спочалло. Подумай, яке тебе жде щасте, яка слава.

— Як жінка любить власного мужа, то **королівське** око і королівська ласка не буде для неї щастем. Як буде слава, то хіба дуже лиха. Такою всі баби витирають собі писки.

— Навпаки. Всіх бабів розпирає завість. Таку всі баби шанують, перед такою бють чолом до землі, бож така, то королева... друга, але королева. Чи попередник нинішного короля не жив явно з такою? Чи львівська міщанка Ядвішка не була щаслива і всіми поважана? Аби лиш крім короля мала шлюбного мужа!

— Але Ядвішка не мала ще двох наречених. Я їх маю. Вони заржнуть мене!

— Моя, твоя, Казя голова в тім, щоби... не могли зарізати.

— Від них обезпечуся лише тоді, коли зараз втечу відси.

— Як відси втечеш, то зарізуть, бо не довершиш свого діла. Знаєш, під якою умовою Казько бере тебе. Чи не казав тобі, що як не зробиш сього, що він мною перекаже тобі, то тебе більше знати не хоче і лишить тебе там, де сидиш? Як ти могла подумати, що твоя робота тут вже покінчена? Чи ти думаєш, що обох сотників дуриш тільки з цікавости, який з того буде кінець? Сеж тільки початок, щоби вони виконували всі твої забаганки.

— З Димецького буде якась користь, бо він дасть мені ключ до замку. Але нащо я здурила Харину? Кажете мені дурити обох, та не кажете нащо, ні що я далі маю робити.

— Скажу аж після завтра, бо завтра в ночи прийдуть вісти від Казя. Буде щось таке, що тебе дуже втішить, усправливить. Щоби лиш смерком не прийшов Димецький. Як прийде, треба буде його якось делікатно спекатися. Іди до ліжка і лягай спати. Нехай тобі присниться Казько і щастя з ним. Я також лягаю, бо повіки клеяться.

Вже в ліжку Олена зітхнула:

— Мені лячно. Моє серце віщує, що на мене впаде якесь велике нещасте. Той Казько намотав таке, що ледви чи з матні вилізу.

(Дальше буде)

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

—o—

ВУНСАКЕТ, Р. АЯ.

Брехня й злоба — це не звіт з лекції.

Так, пане робоче, вірніше, рабе московської покори! Брехня й злоба на немилих вам осіб це не звіт з лекції. Тим більше вони вам не лидять, коли ви претендуєте на борців правди. Я знаю, що ви, як інтернаціоналіст, границь не признаєте. Однак треба знати, що кореспондент без традиції яких би він політичних переконань не був, повинен подавати лише те, що було, а не те, чого він хоче. Бо в противнім разі він уводить у блуд читачів, а потім з брехливої кореспонденції ширяться різні сплетні, в яких такий дописувач відіграє найголовнішу роль. Читач, коли перечитає таку брехню, то вона при нім не останеться, а він занесе її до кума, кума й сват, сват до брата і т. д. Отже можна дивуватися, що робітники до читання хорошо відносяться? Ні! Переважний читач не розуміє, що такі брехні здібні тільки большевицькі „робкори", а він собі уявляє, що то всі на брехні ідуть і брехню погані. Ех, панове, большевики, час і вам своїм розумом, коли ще його маєте, контролювати свої писання та розголошування, а не наслідувати старокраєвих кужельниць.

Не думав я отсих кілька слів писати. Та коли я прочитав дописівку брехню в числі 42 У. НС. В. про лекцію Рибака в нашій місцевости, то мовчати не можу. Та брехня перейшла вже всі границі й мовчати, значить погодитись з большевицькою пахабною брехнею.

У тім дописі чомусь тільки мене вчинився записавши мене в ряди „мучеників" і регочеться немов чорт на погарищі. Тайною для мене остає, чому він не вчинився бувших своїх товаришів? Адже вони неменшу участь брали в дебатах. Мабуть занюхала собака ломаку тай боялась по хвості набрати. Та перше ніж говорити за ту лекцію, треба оглянутись назад.

Ото ще який місяць до неї розтрубили наші большевики, що з радянської України прибуде комісар, котрий дасть нам лекцію про радянську Україну взагалі та про українізацію зокрема. Отже справа, як бачимо, досить важна й кождий з нас хотів знати, що там в тій справі за десять літ зроблено. Але що за диво, коли ми опинилися на гали, замість українського комісара на ділі ми побачили, що це нічто більше, як московський шкварок, котрого Москалі вишкварили при помочи своєї українізації. Замість лекції той чоловік взяв пятьсентову брошурку, котра переведена на українську мову під заголовком „Надпродукція". До тої то брошурки згаданий лектор причіпив свого богаря Леніна, Генрі Форда, СРСР і протест нашої української православної громади проти большевицького терору на Україні. З тієї мішанини злипів большевицьке „вірую", назвав не лекцією й давай перед нами її викладати. Мене це здивувало, бо агітація йшла, що лекція відбудеться в справі українізації, а тут нічого подібного нема.

По лекції, як звичайно, наступають питання, отже я в першу чергу ставлю, як давно він приїхав з України? Він чомусь замість відповіди дивується, як я смію ставити йому таке питання й, не хотячи, відповідає, що вже два роки. Мене це також дивує, бо говорено нам, що лектор щойно прибув з України, а він мені відповідає, що вже два роки тому. Не знаю, хто бреше хун: чи ті його товариші, котрі пустили ту брехню, чи він сам?

Питання йшли зі всіх сторін, а за той час від близших його людей я переконався, що він вже не два, а три роки як зявився в Америці й за цілий той час нічого не робить, тільки дає такі лекції. Вислід збірки грошевої був такий нужденний, що не вистарчає навіть в одну сторону на подорож. Тому я отверто поставив друге питання, скільки йому Москва платить за його роботу. Але сталось таке, чого ніхто не сподівався, а в тім і сам лектор, бо він сам запленівся й не знав, що на це відповісти. Виратував його з цієї неприємної ситуації один запеклий кацап. Хоть досить у фарисейський спосіб, але поміч була на часі й замість відповіди Рибака, я стримав контрзапит, який був досить дотепний. Большевики вхопилися за нього, як за ратунок і тим спасли свого лектора з поганої ситуації.

Однак на тім мій запит не скінчився, бо на другий день розтарабанила та „грязь Москви", що будуть мене скаржити, бо я кацапню обезчестив, але ще до днесь в цій справі нічого не зробили. Мабуть пригадала собі кітка, чиє мясо зіла.

І в часі дискусії були ще такі питання:

1) Чому большевики позакладали чужі нам національні кольонії на Україні, а в той час самих українських селян висилають в Сибір на Камчатку?

2) Коли большевики не вірять капіталістичним державам, що вони хочуть мира, то з якої рації підписали пакт Келога?

3) Якої мови уживає військова команда на рядянській Україні?

4) Чому большевики признають самостійність для незагарбаних ними поневолених націй, а в той час не дають самостійности українському народови?

По тих питаннях можна бачити, чому московсько-кацапський раб покори, котрий прибув сав свій допис до УЩВ., замість дати точний звіт з лекції, обережно їх оминув, а вчепився тільки мене. Це одне. Друге, на такі питання треба вже неабиякого большевицького промовця, щоби він міг з ними справитися, та бодай в части задоволити інтересованих. Це вже заледви чи мігби зробити навіть сам американський большевицький митрополит Дмитрийчин! А про такого „лектора" як Рибак, нема що говорити. Цей сарака навіть не знає, де сітка на рибу наставити. Він знає одно, а то, що в воді є риба, але що не всюди вода каламутна, то він про це не знає.

Всеж ми йому вдячні, що показав нам з яких людей складається радянська влада на Україні. Нам тепер не дивно, чому вони всіх називають контрреволюціонерами. Цеж ясно, бо хто трохи більш обзнакомлений з життям на Радянщині, той мусить бути против тих страшних умов без ріжниці, хочби навіть їх партійний член. По тій лекції для нас стала ще більше зрозуміла їх тактика супроти їх противників, як і те, що по темній ночі наступає ясний день. Ілюстрація радянської влади на Україні, показана і доказана перед нами большевицькими фактами. Це факти страшної темноти та підлої брехні. У відповідь на поставлені з нашої сторони запити ми почули дуже ясно большевицьку свідому, кваліфіковану „пролетарську політику"... Приміром, на перше питання відповіли, що то брехня „Свободи", що на Україні большевики організували чужинецькі кольонії. На друге, замість ясної відповіди, він заплутався за безробітних у СРСР й несподівано виявив, що в СРСР є біля шість мільонів безробітних, котрими пролетарська держава дуже сердечно піклується, бо в імени їх підписала пакт Келога, а до цього що року зі своєї державної каси призначує цілих два-найгрість мільонів червінців на допомогу для безробітних.

От вам благодать большевицького раю. Радуйся пролетарю, що маєш таку пролетарську державу. Линуйте мільони голих, босих, безробітних, бо маєте державну допомогу, з котрої вистарчить вам заледви линути одну кульку під „стенекою".

На трете питання дав відповідь, що тепер мова в червоній армії російська, бо в армії є найбільше Росіян, а хто з тим, не годиться, той по його словах, контрреволюціонер, бо мова — це не важне для українського робітника.

На четверте питання сказав, що він не чув, щоби хто з Українців домагався самостійности. В тій відповіди зачіпив Петлюру, Єфремова, Шумського, замішав всіх, як горох з капустою і нагнав їх всіх до чорта, а скінчив на тім, що покликався на Грушевського. За дальшими відповідями годі було стежити, бо він тарабанив немов у пропасницї. Договорився навіть до того, що українська буржуазія до революції нібито заледви спромоглась видати скромного „Кобзаря". Потім знову посипалися запити, але він бачучи, що зачіпив за скомплікації й дражливі питання, почав просити председателя, щоби той замкнув дискусію. Председатель, побачивши грізне лекторське становище, вволив його волю.

Оттак скінчилась та лекція. Замість він нам, ми дали йому добру лекцію й то таку, що поки його життя буде її памятати. При кінці питається мене Робкор, які я шукаю, або властиво хочу України. Та на це я відповідаю „Робкорові": що не тільки я, але ввесь український нарід боровся, борється й буде боротися за робітничо-селянську демократичну соборну Україну, без диктатури та уряду з Москви чи з Варшави.

Дмитро Риминик.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 3 березня 1930 помер председатель 2го відділу УНС Іван Голда, довголітній член У. Н. Союза. Небіжчик прийшов до дому з майнів дуже спітнілий і застудився. Хворів на запалення лише пять днів. По смерти його лишилася жена й восьмеро дітей.

Покійний визначався гарним характером та був працьовитим на народній ниві. Багато труду поклав для розвитку свого відділу УНС.

Хай буде йому земля пером.

Іван Воргач,
Мт. Кармел, Па.

—o—

Дня 13 лютого, по довгій і тяжкій недузі померла в шпиталі наша членица від. 346 У. Н. Союза Анастазія Наврощька. Покійна походила з Галичини, з села Глібів, повіт Скалат. Оставила мужа й пятеро сиріт. Вступила до У. Н. Союза 17 жовтня 1925 року. Небіжка через цілий час тішилась, що належить до славної української організації. Вона не лише сама була в Союзі, але вписала й мужа Йосифа та всіх пятеро дітей.

Похорон відбувся дня 17 лютого при численній участи приятелів, які позіздилися віддати їй послідню прислугу: з Честер, з Клеймант, з Нюарку, з Пасейку, з Котсвіл, з Вудбайн. Небіжка вмерла в молодім віці. Хай земля їй буде пером!

Михайло Черкас,
секретар Тов. Зоря, від. 346 У.Н.С., у Вест Филадельфі, Па.

УВАГА! WOONSOCKET, RHODE ISLAND! УВАГА!

Українська Православна Громада буде обходити дня 9-го БЕРЕЗНЯ С. Р. церковно-народне свято, річницю уродин великого сина України.

В церкві рано: Богослуження, молитва за Батьківщину і Панахида за спокій душі Тараса. — Пополудню заходами співацьких й музичних сил Українського Бояна відбудеться

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

116-тої РІЧНИЦІ УРОДИН ТАРАСА ШЕВЧЕНКА.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 9го БЕРЕЗНЯ (МАРТА) 1930 РОКУ

В 394 БЛЕКСТОН СТР. — ПОЧАТОК КОНЦЕРТУ ТОЧНО 4-та ГОД. ПОПОЛ.

Вступ для старших 50 центів; для дітей 10 центів.

Святочну програму виконають: Хор Української Бояи, Хор Луговичок, Декламації старших школярів і молодших. Сопранові соли: панни Евгенія Городиська і Анна Підгоренька; акомпаніямент панна Марія Познанська. Пісні буде співатися слідуючих композиторів: М. Лисенка, Ярославенка, Нижанківського, П. Сениці і Гайворонського. Провід хорів і музики під управою о. Володимира Каськового.

„Споминки Тараса, нашого Кобзаря,
Що Вкраїну збудив до нового життя!"

КОМІТЕТ СВЯТОЧНИЙ.

54-5

ХТО З УКРАЇНЦІВ МАЄ ДО ПОЛАГОДЖЕННЯ спадкові і процесові або інші справи в слідуючих державах: Польща, Чехословаччина і Румунія, то може віднестись до „Торговельного Інформаційного Бюра", де дістане постійну і чесну обслугу. Моє Бюро посідає окремі свої жерела в кождій европейській державі, як і на Далекім Сході. Також і американські ріжні справи дуже скоро обслугуєсь. Зголоситись можна як особисто так і листовно. Офіс отворений кождого дня, крім неділь і свят, від годинни 9-тої рано до 5-тої вечером. Крім того на замовлення листовно або телефоном можна бачитись від 8—10 вечером. 55

NICHOLAS ZAWOYKO,
INDUSTRIAL INFORMATION BUREAU,
55 W. 42nd ST., R. 1344, Phone: Pennsylvania 7851, NEW YORK, N. Y.

ВПРОСТ

BALTIC AMERICA LINE

BALTIC AMERICA ЛІНІЯ Є ОДИНОКА

ПРОСТА ЛІНІЯ МІЖ ДАНЦІГОМ І АМЕРИКОЮ

яка оперує найбільшими, найпоспішнішими і найвигіднішими кораблями межи НЬЮ ЙОРКОМ і ДАНЦІГОМ.

Поспішні і вигідні получення залізничі можна дістати з ДАНЦІГУ ДО МІСЦЯ ПРИЗНАЧЕННЯ.

Ціни як найнижчі. Знаменитий харч і обслуга. Оркестра, рухомі образки, ігри і всякого рода иниі інтересні забави.

Українці навчилися з власного досвіду, що оплачується їхати до Рідного Краю нашою ПРОСТОЮ ЛІНІЄЮ без пересідання. Перепроваджуванні і переношенням багажу, умягчуним подорожу-ванням залізничим і малими кораблями, те все оминете, коли подорожуєте нашою Лінією.

АМЕРИКАНСЬКІ ДОЛЯРИ ДО СОВІТСЬКОГО СОЮЗА

каблем або почтою.

Скора і точна ПЕРЕСИЛКА американських долярів до всіх частей Совітської Республики

ГАРАНТОВАНА

ДОМАГАЙТЕСЯ всегда ПЕРЕСИЛКИ ЧЕРЕЗ БАЛТІЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКУ ЛІНІЮ

коли шлете гроші.

Голостіться до місцевих агентів або

BALTIC AMERICA LINE

8-10 BRIDGE STREET, NEW YORK, N. Y.

Другі офіси в Pittsburgh, Chicago, San Francisco, Seattle і головніших містах Канади.

ХОРІ МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ.

ВСІ ХРОНІЧНІ НЕДОМАГАННЯ ЛІЧУ

Кровий, Шкірні і Нервові Хвороби, Загальне Ослаблення, Умову депресію, Завороти, Жолудкові недомагання, Кишкові хороби, Біль Голови, Невральгію, Побільшені Залози, ВСІ Хронічні Шкалубини, Легких, Бронхітіс, Носові і Горлані хороби, Ревматизм, Сцітика і Лумбаго. Мущини і женщини щасливо лічені новою у досконаленою методою. Мій особистий догляд через цілий час куращі. Мої ціни уміркуєні.

Екзаминація крови, хемічні тести, Х-Рейс.

БЕЗПЛАТНІ ОГЛЯДИНИ І ПОРАДИ.

ГОВОРИТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ.

СПЕЦІЯЛІСТ DR. ZINS ВІД 25 ЛІТ.

110 EAST 16th STREET, NEW YORK CITY.

між 4-тою Евнею і Irving Pl.

ОДИНИ: від 9-тої рано до 8-мої вечер; в неділі від 9-тої рано до 4-тої пол.

ПРОГУЛКА

ДО ГАЛИЧИНИ І БУКОВИНИ НА НАЙБІЛЬШИМ ТА НАЙВИГІДНІШИМ КОРАБЛІ В СВІТІ

ЛЕВАЯТАНІ

ЛІНІЇ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ ВІДІДЕ 28 ЧЕРВНЯ (JUNE 28) 1930 ПІД ПРОВОДОМ

Д-РА ВАСИЛЯ БОРАКА

секретаря Комітету Збаражчан, котрий поїде аж до Збаража, до своїх батьків у селі Черниховцях, та заопікується в дорозі багажом і всіми потребами прогульковців.

Учасники прогулъки будуть розміщені в каютах на найлучшім покладі бувшої ТУРИСТИЧНОЇ КЛАСИ.

ШИФКАРТА в обидві сторони до Львова $209.00

ШИФКАРТА в обидві сторони до Тернополя 211.50

Военний і поголовний додаток додатково.

Повища ціна включає один день в Парижі й один день в Берліні.

Відвідайте разом із Вашими дітьми старий край та проведіть літо з вашими кревними, бо подорож винесе дешевше як життя тут на фармі.

Зголошуйтеся сейчас для забезпечення місця на славнім кораблі та виготовлення потрібних документів і віз до УКРАЇНСЬКОГО БЮРА

S. KOWBASNIUK

277 E. 10th St.. New York, N.Y.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ОЛИФАНТ, ПА.

Треба братись до роботи.

В українських часописах читаємо часто про життя та національну роботу рідних українських громад, навіть таких, де Українців можна счислити на пальцях рук. Та про наше місто ніколи нічого не чути. Так немов би олифантської української громади й на світі не було. Інші громади, крім широко розвиненого місцевого життя, проводять велику допомогову акцію для Рідного Краю. Вони складають свої датки на Рідну Школу, на Інвалідів, на Політичних вязнів, на Бойовий Фонд і т. п., але про Олифант нічого не чути. Так ніби наша громада спить непробудним сном.

Здається, що не бракує у нас тих, котрі вважають себе українськими інтелігентами та провідниками, але щось їхнього проводу в народнім життю українськім не чути й не видно. Це тому, що ми не маємо серед них дійсних провідників. Наше громадянство повинно нарешті зрозуміти своє становище й не чекати, що їх провідники колись закотять рукави та візьмуться до народньої праці, щоби зорганізувати та піднести наше національне життя в Олифанті.

Нема чого далі чекати, а треба нам, „простим людям", звичайним членам українських товариств та українським свідомим громадянам братися за національну роботу й провадити її так, як вона провадиться в иних місцевостях, де нема стільки інтелігенції, яка ніби хоче проводити народним життям. Бувае, що й наші місцеві провідники іноді заповідають розпочати народню роботу й навіть розпочинають її, але ніколи не закінчують, а лише деморалізують наше громадянство, сіючи серед нього зневіру.

Колись ми мали в Олифанті свого борджеса й управу міста тримали майже всю в українських руках. А що маємо тепер? Стратили всі позиції, бо не було кому проводити нашим національним життям, не було кому його далі скріплювати та організувати й тому всі наші успіхи згоріли в короткому часі, як солома.

Отож годі нам чекати на наших провідників, а берімся до роботи самі, „прості люди", щирі патріоти й як уміємо такі організуймо національне життя. Берім зразок з иних громад. Коли не можемо вести перед сиеп иних громад, то хоч самі йдімо за передовими громадами, а не спімо, як дотепер. Організуймося та ставаймо до національної роботи. Хай имя олифантської української громади також знайдеться серед тих, що виконують свої національні обовязки супроти самих себе, супроти свого народу, як тут на еміграції, так і в Рідному Краю.

Член 86 відділу УНС.

УВАГА! БРУКЛИН, Н. Й.! УВАГА!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ТОВАРИСТВ М. БРУКЛИНА

— відбудеться —

ВІЧЕ

В СПРАВІ СЕНЗУСУ

В НЕДІЛЮ, 9. БЕРЕЗНЯ 1930

В ГАЛИ ЦЕРКОВНІЙ ПІД Ч.: 162 Н. 5та ул., Бруклин, Н. Й.

Запрошуються всіх Українців міста Бруклина прийти як найчисленніще. На віче кождий довідається, що нам треба робити підчас сензусу. Капанням і большевикам вступ заборонений. 55

ПРИ ПЕРШИХ ОБЯВАХ ПЕРЕСТУДИ

Уживіть перед спанем 2 пілюлі славного Wakie-Lax, котре перечистить ваш жолудок зі всяких затрооких середників і поможе вам побутися перестуди.

Wakie-Lax є приємний до уживання, дівлиий як також і економічний. Длятого повинен знаходитися у кождім українськім домі, готовий до уживання в разі потреби.

Добрі знакомий Wakie-Lax є знаменитим для мущин і женщин. Кождий хвалить чудовий результат і поручує славний Wakie-Lax.

Одна коробка Wakie-Lax вистерчить вам на довгий час, і удержить вас і вашу родину при добрім здоровю. Замовте нині. Wakie-Lax коштує одного долляра, а 6 коробок за $5.00. Ми висилаемо на кожду адресу, почту оплачуємо. Витніть сей купон і заслніть нині.

WAKIE PRODUCTS CORP,
Dept. U-12, BLOOMFIELD, N. J.
Дж. Вашневич, аптикар-властитель.

Вишліть мені . . . . . коробок Wakie-Lax за $. . . . . Заплачу листоношеви при відборі. Прошу вислати відворотною почтою.

Імя . . . . . .

Адреса . . . . . .

Місцевість . . . . . .

З ГУМОРИСТИКИ ПОЛІТИЧНОГО ЖИТТЯ.

Як відомо, Мадяре не дуже люблять Румунів, а Румуни Мадярів, але на конференції в Газі румунські і мадярські делегати мусіли засідати до спільного стола і часто говорити собі навіть солодкі слова. Та всеж таки мадярсько-румунська ненависть до себе вилізла і тут, як шило з мішка і то при дуже гумористичній пригоді, про яку тепер пише преса: Румунський делегат, міністер Титулеску, приїхавши до Гаги, замешкав в одним готелі, але кілька ночей не міг заснути, бо за стіною мешкала якась жінка з дитиною і ця дитина плакала від вечора до ранку і то так голосно, що бідний румунський міністер був просто в розпуці. Кілька разів міністер Титулеску просив власника готелю, щоб він викинув цю крикливу дитину разом з матірю з сусідньої кімнати і переніс її деінде, тому, що він, не виспавшись через крик дитини, не може працювати на конференції й боронити інтересів Румунії перед мадярськими зазіханнями. Готелярь безрадно здвигав раменами і заявив, що жінки з дитиною усунути не може, бо в цілім готелі нема вільної кімнати, а викинути її з готелю не має права. Міністер Титулеску, огірчений до крайности, запропонував готелярови 200 золотих нагороди для жінки, якщо вона забереться з дитиною з готелю. Жінка вже готова була згодитись, але про цю історію довідався мадярський делегат, граф Бетлен, і в цій хвилині приїхав до готелю та заявив матери плаксивої дитини, що він заплатить 300 золотих, якщо вона залишиться й далі зі своєю дитиною в готелі, де є Титулеску, і якщо ця дитина буде далі що ночі своїм плачем псувати сон ворога Мадярщини, Титулеску. Мадярський делегат мав надію, що ця дитина зможе так розстроїти нерви Титулеску, що він не зможе працювати на конференції та паралізувати мадярські впливи. Матір плаксивої дитини, взявши 300 золотих, лишилася в готелі і бідний Титулеску що ночі був далі слухачем діточого концерту, але вкінці не видержав і четвертого дня втік сам до іншого готелю, а жінка, заробивши на музиці свого немовляти 300 зол., лишилась далі в готелі.

ГРАБУНКОВИЙ НАПАД У БОРЩЕВІ.

На днях кількох молодих хлопців напало на урядничку Повітової Каси у Борщеві Ванду Рибківну і зрабували в неї гроші та вартостеві папери на суму 15,000 золотих. Поліції вдалось викрити виновників нападу і виявилося, що напад виконав бувший учень гімназії Шимон Готінг, вигнаний недавно зі школи за ріжні проступки, вин, і його товариші Юда Епштайн та Ізраель Гашкович. Усіх трох арештовано.

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДОМ ПРОСВІТНОГО ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОК РОБІТНИЦЬ ВІДОБРАЄТЬСЯ ПЕРШИЙ РАЗ НА НЮЙОРСЬКІЙ СЦЕНІ НОВУ ПЄСУ НА 5 ДІЯ А. ЗОЛІНА, ПІД НАЗВОЮ:

Рабиня Таміла

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 9-го БЕРЕЗНЯ 1930 Р.

SUNDAY, MARCH 9th, 1930

В УКРАЇНСЬКІМ РОБІТНИЧІМ ДОМІ, 66-68 ІСТ 4-та ВУЛИЦЯ НЮ ЙОРК, Н. И.

ПОЧАТОК ТОЧНО В ГОД. 6.30 ВЕЧЕРОМ. ВСТУП 65 ЦЕНТІВ, ДЛЯ ДІТЕЙ 10 ЦЕНТІВ.

Діється за наших часів у Північній Африці саме там, де недавно відбувалися геройні повстання кабалів проти гнобителів французів. В пєсі яскраво змальовано гірку долю східньої жінки-рабині. Песа дуже цікава й займаюча.

ПО ПРЕДСТАВЛЕННЮ БАЛЬ ДО ПІЗНОЇ НОЧІ

ДЛЯ ТИХ, ЩО ПОТРЕБУЮТЬ ПОМОЧІ.

Застановляючися над щораз більше зростаючим безробіттям, Чарлз А. М. Борггольм, председатель Союза Віліема Дж. Мек Говерна, видав нині покрик до членів, просячи їх помочі у вишукуванню праці для безробітних. Союз цей щойно недавно заснований і поставив своїм завданням широку діяльність клюбову, а найбільшу увагу звертає на поміч безробітним і тим, котрі стараються про американське горожанство. Для тих останніх закладаються спеціяльні кляси з відповідними поученнями.

Публикуючи свій звзив, председатель Борггольм говорив: „Я вважаю конечним заопікувати до вас, щоби ви допомогли прапорникови й урядникам вишукати заняття для багатьох наших членів та для членів їх родин, котрі під сю пору не мають ніякої праці. Про недостачу роботи тут говорити не потрібно, бо про це чуємо з усіх сторін кождого дня. Я прошу вас: якщо вам відомо, що денебудь потрібно якихнебудь робітників, дайте про це знати нашим урядникам або нашому прапорникови в головній канцелярії".

Суддя Віліем Дж. Мек Говерн, котрий цей союз заложив, є цій справі прихильний і сам особисто буде старатися, щоби число безробітних було як найменше. Досі вже богато людей дістало роботу з рамени нашого товариства.

Клюбова діяльність союза звертає на себе загальну увагу. Побіч натуралізаційної кляси, яку саме засновано, зорганізовано також кляси публичних промов і до неї записалося вже понад пятьдесять молодих людей. Председатель Борггольм думає, що спромога говорити як слід публично є одним з найкращих придбань для тих, що здбають про свою карієру. Ця кляса мала перші свої збори минулого вівтірка (4. ц. м.) в 8-мій годині ввечері, в одній з клюбових кімнат на 70 Моріс стріт.

Постійний зріст членів союза вимагає поширення діяльности клюбу, тож його урядники оглядаються вже за побільшенням клюбових убікацій. „Тому, що наша дотеперіщня головна квартира показалася невистарчаюча для нашого зростаючого членства, ми постановили вишукати більше місця і приладити ліпші вимоги для розривки". — так запевнє суддя Мек Говерн.

Суддя Мек Говерн дбає найбільше про те, щоби приятелі і члени союза користали з натуралізаційної кляси, яка починається в пятницю в годині 7.30 ввечері. Ця кляса сходиметься правильно кождої першої і третої пятниці місяця ввечері, а вести її будуть люде, які розуміються на того роду науці. Їм помагатимуть спосібні перекладчики.

Одинокою ціллю цієї кляси є познайомити тих, що не є американськими ситизенами, з формальними вимогами при вибиранню натуралізаційних паперів. Суддя Мек Говерн є переконаний, що богато людей відтягаються від натуралізования тому, що не знають тих вимог і дотичної процедури.

За науку не платиться нічого.

Мітінги союза відбуваються кождого четверга ввечері і на ті мітінги запрошуємо всіх тих наших приятелів, котрі цікавляться нашою роботою.

William J. McGovern Association, 70 Morris Street, Jersey City, N. J.

Дома. — Лідочко, якби я дав тобі пять помаранч, а ти вже мала одну, то скільки буде разом?

— Я не знаю, бо ми в школі рахуємо на яблока.

ПРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ ДО ЗАРЯДУ ДОМУ старшої дівчини або молодої вдови, може бути з одною дитиною, маю свій бизнес. Ласкаві зголошення прошу слати на адресу: 50-5

MARTIN KOVALIUK,
75 Madison Ave., New York, N. Y.

ВОЗЬМУ ЗА СВОЮ ДИТИНУ — дівчинку 1½-річну; добре виховання обезпечене. Ласкаві зголошення слати: 51-6

R. SERVICE BUREAU,
109 E. Houston St., New York City.

НА ПРОДАЖ дім, 4 кімнати, електричне освітлення, барна, 2 корови, куряник і город, земді 8 лотів, 50 овочевих дерев, обгороджено нашоло. Ціна після умови. Голосится на адресу: 51-6

W. FYLYPCZUK,
R. F. D. 6, Box 8, New Brunswick, N. J.

ПОТРІБНО ЩЕ ДВОХ ЛЮДЕЙ.

Одного карпендера, а одного муляра, мусить вміти пляструвати, знання плянів не вимагається, але має купити хату і тут мешкати, а роботу буде мати стало. Платні по дім $500, а решта як рент кождий місяць. 53-5

Голоситись до:
JOHN L. GINDA,
390 Grant Ave., Carteret, N. J.

ПРОДАЄ ДОМИ
в місті НЮ ЙОРКУ і околиці
Українська Фірма
С. ФЕСОЛОВИЧА І М. КОБЗІСТОГО
EXCHANGE REALTY CO.
41 East 7th St., New York City
Tel. Orchard 9677. 16

З ПРИЧИНИ СЛАБОСТИ властитель продається 87 акрова фарма, на котрій робиш добре життя через 8 літ. Коли ви хочете купити фарму, приходіть сейчас. Фарма знаходиться ½ милі від міста, на Гайвей, має дім з 6 кімнат, купальня, вода і огрівач (стім-гіт), великі дурі будинки і всі фармерські знаряди, 3 коні, 17 корів і 100 куреї. Доїлі з фарми пересічно по $350.00 місячно. Ціна приступна на добрі условія. По дальші інформації пишіть: 54-6

J. OLEKSIAK,
Main Street, Manville, N. J.
Tel. Somerville 905.

НОВА ПРОПОЗИЦІЯ СОРОЧОК — Не треба грошей ні знання. Комісове зразки. Зразки даром. Madison Process, 562 Broadway, New York City.

НА ВЕСНЯНИЙ СЕЗОН

Деревця овочеві (щепи) всякого рода, рівнож дерева тінисті, корчі озіблі, рожі, виногради, виноградники і т. п. Усі дерева є інспектовані через State Mass. і гарантовані. Своїм кустомерам дасть інформації в українській або англійській мові. Пишіть по цінник: 38—

SHABAN NURSERY,
ДМИТРО ШАБАН, власт.
27 ARTISAN STREET,
WILLIMANSETT, MASS.

МАЛЮЮ АРТИСТИЧНО

церкви, іконостаси, сцени, образи рідної величини, плащениці, хоругви, фелони і всякі різні церковні.

Образи висилаю на оказ, як не подобаються відішлїть мені, а пересилку я оплачу. Малюю церкви на дотігні сплати.

Приймаю різблення іконостасів, престолів, тепрапоздів.

Висилаю рисунки на оказ. Роботу виконую солідно і на час.

Прошу голоситися до: 14

Art. DM. ZACHARCHUK,
664 E. 20th ST., NORTHAMPTON, PA.

БРИНДЗЯ НА ПІСТ

Продаємо по 50 ц. за фунт, є, 8 і 16 фунтові бочівки і більші. До шторів даємо 20% опусту. При замовленню треба посилати $2.00. 47-

GEO. MYCHUDA,
1525 Newport Ave., Northampton, Pa.

БИЗНЕСМЕНИ УКРАЇНЦІ!

Заки дасьте свій ордер на СТІННІ КАЛЕНДАРІ на 1931 р., переглянъте наш великий ілюстрований катальог і наші гуртові ЦІНИ продажі. Маємо великий вибір різнородних календарів, яких катальог висилаємо на жадання. Пишіть на адресу: 24-

KULYNITCH PRINTING CO.,
418 E. 9th ST., NEW YORK, N. Y.

ЕПІЛЕПТІКО

Випробуваний і Помічний Лік на Напади, Спазми і Падячку.

Без огляду на те, як довго терпите, або як часто ті слабости приходять. ЕПІЛЕПТІКО зробить для Вас те саме, що зробило вже для тисячей терпячих. Воно не має ніяких наркотиків або складників, які витворюють привичку. Спробуйте його, я певно будете вдоволені. Ціна 2 дол. за фляшку, або 3 фляшки за 5 дол. 49-

THE BOXENBAUM REMEDY CO.
1703 Georges Lane,
WYNNEFIELD, PHILA., PA.

НАЙБІЛЬША КНИГАРНЯ В АМЕРИЦІ

„СВОБОДИ"

УКРАЇНСЬКОГО НАРОД. СОЮЗА
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Вартість Книгарні $18,612.75.

Пришліть по найновійший каталог книжок Книгарні „Свободи".

НА ПРОДАЖ ФАРМА 115 акрів без стаку, дім на 8 кімнат і другі забудовання, які до фарми потрібні, дещо треба понаправляти. Фарма є в стейті Нію Йорк, коло Owego, N. Y. Хтоби хотів купити, може дістати її за дорогу ціну. Голоситися на адресу: HARRY TRONT, 240 Church St., Avoca, Pa. 54-5

ДОБРА НАГОДА.

ФАРМА велика і добра, від дотогу тана, 97 акрів, дім 9 кімнат, 2 великі бірині, при добрій дорозі, земля піскована, близько міста, школи і станції колійової. Ціна $4,000, половина готівкою. Фірма продається з причини старших літ.

ФАРМА 100-акрова, дім 9 кімнат, великі бірни, курники, возівня і корі криб, 10 коров регістрованих, 1 бутай, 2 коні, 150 курей, фармерська машинерія і трактор. Ціна за все $10,000, часть готівкою, решта на легкі сплати. На фармі є пасовиско, великий ліс, близько школи і доброї дороги. Продається з причини слабости.

ФАРМА 6-акрова на годівлю курей, новий дім, нові курники на 2000 курей, близько міста, ½ милі до стації, при стейтовім гай-дей. Ціна $6,000, половина готівкою, 54-5

L. S. VOZNE,
R. D. 2, Box 68, Bound Brook, N. J.

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ!

Тепер можна купити гарний новий дім в середині міста КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Вже много домів продано і дальше будується. Ціна дуже приступна і на легкі сплати. Вилати $500.00.

Голосіться до будівничого вьюдівю, від год. 1 до 6 пополудні. 53-5

JOHN L. GINDA,
390 Grant Ave., Carteret, N. J.
Tel. 1062 Carteret.

ЦІННІ КНИЖКИ: ТРИ ЗА $1.00.

Календар Червона Калина ..... 75 ц.
Літопис Червоної Калини ..... 25 ц.
Мапа Галичини (з селзми) ..... 15 ц.
Все разом за $1.00.

Зараз вложіть до листа один доляр, з дістанете книжки, котрі тисячі читають. Адресуйте. 54-62

SURMA, 103 Ave. A., NEW YORK.

РЕЛІГІЙНІ ОБРАЗИ

150 РІЖНИХ ОБРАЗІВ зі святими, в гарних красках, на добрім папері, розмір 15½х20 інчів. Ціна за одного з пересилкою 50 центів. За наділанням 15 ц. марками почтовими вишлемо великий ілюстрований катальог. Агентам і шторникам значний опуст. Замовлення посилайте на адресу: 47-56-

UKRAINIAN BAZAR
170 E. 4th ST., NEW YORK, N. Y.

ПАТЕНТИ

BRYANT AND LOWRY
Registered Patent Attorneys,
310 VICTOR BUILDING,
WASHINGTON, D. C.

Пишіть по Описи і Шкіци та гарно по ілюстровану Патентову Книжку. Обі висилаємо, на жадание, даром. Напишіть також над яким винаходом працюєте тепер і пришліть нам шкіц і опис до переглянення, щоб забезпечити ваші права сейчас.

Найбільші признання, умірковані ціни, скора обслуга, понад 25 літ практики. На ваші запити відповідаємо даром.

...ne: Brunswick 7187.

АДВОКАТ,
Б. ПЕЛЕХОВИЧ
2300 WEST CHICAGO AVE.,
CHICAGO, ILL.

Практикує у всіх судах; займається переглядженем абстрактів; виготовляє контракти купна і продажі; перепроважує спадкові справи; полагоджує старокравеї, патентові і прочі справи. 191—

DR. M. SMITH
переніс свій офіс під число
67 EAST 7th STREET
NEW YORK CITY
TEL. ORCHARD 6072.

Dr. A. L. CEASAR
спеціяліст у всіх хоробах
ОЧИЙ, УХ, НОСА І ГОРЛА
Години: 127 EAST 84th STREET,
10—12 межи Park і Lexington Ave.
6—8 NEW YORK, N. Y.
В неділі від 10 рано до 1 пополудни.

АКУШЕРКА І ЛІКАР
ПОРАДИ І ПОМІЧ.
B. E. SCHMULENSON,
271 E. Broadway, 1st fl., New York
Tel. Orchard 8121

ПОКОНАНО РЕВМАТИЗМ
Нові і Уділюючі
Gold Medal Haarlem Oil

Капсулькн усувають болі і терпіння, спричинені недомаганнями Нирок, Печінки і Мязгур. Це не є якесь новітне медичне відкриття, але відоме поверх 200 літ лікарство на рідні недомагання. Його приємно брати. В кожній аптиці, в трьох величках. Дивіться за назвою "Gold Medal" на кожній пудельку.

NEW AND IMPROVED
GOLD MEDAL
HAARLEM OIL
CAPSULES

ПРАВДИВЕ РАДІО!

BOSCH RADIO

SCREEN-GRID ENGINEERED

Це РАДІО

котрим ви будете гордитись. Це Радіо, котре ми з гордістю рекомендуємо.

ЧИСТИЙ ТОН.
ПОДИВЛЯЮЧЕ.
ДУЖЕ ЛЕГКЕ ДО ОПЕРОВАННЯ.
Бож Радіо добре для СТАЛОЇ або переміняючої струї.

Ціни від

$119.50

і вище.

ЛЕГКІ УСЛІВІЯ ПЛАТНІ.

$2 ТИЖНЕВО.

ВСТАВЛЯЄМО ЙОГО БЕЗПЛАТНО ЯК ТАКОЖ УСЛУГА НА ОДИН РІК.

Поспитайте о нашім пляні заміни вашого старого радія або фонографа. Ви можете богато заощадити.

КУПУЙТЕ З ДОВІРЕМ У СТАРИЙ ЗАСЛУЖЕНІЙ

EUROPEAN PHONOGRAPH CO.
10th St. & Ave. A., New York City

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВІ.

АЛЕНТАВН. ПА.

На Рідну Школу.

З нагоди Різдва асигнував відділ 147 У. Н. Союза $10 на Рідну Школу, а члени зложили $12.05.

Разом вислано до Обєднання $22.05.

Жертвували: по $1: В. Король, Г. Фариняк, М. Гуцайлюк; по 50 центів: П. Малий, С. Мешко, Т. Саврук; по 25 центів: І. Коромець, В. Грищко, Г. Біленький, М. Хостик, А. Дибач, М. Рудяк, В. Климань, Мик. Антонюк, Мик. Терфенко, Іл. Мендрик, А. Максимяк, М. Пасько, І. Котик, С. Салаш, І. Ганчарик, В. Пипюк, Д. Рудакевич, В. Лабоцький, М. Пело, М. Гришко, Марія Олійник. Т. Савечко, І. Процак, С. Малий, Іл. Завидюк, О. Клапко, М. Михалишин, М. Возняк, Т. Андрухів; Цибенко Ст. 30 ц.

НЮ ЙОРК СИТІ.

Коляда на читальню „Просвіти" в Іваню Золотім.

Щоби помогти нашій „Просвіті", ми рішили піти з колядою і заколядували $59.50.

Жертвували слідуючі: по $5: Ф. Стефанів, Ів. Бабинець, Ів. Шабатура, Я. Кальбський, Іл. Ласот; по $2: Мих. Кібюк, Т. Ткачук, Пецій, Стацьот, Мик. Поліщук, К. Миронюк, Г. Стефанишин, В. Босий; по $1: С. Скоревич, Ю. Бодзяк, П. Гнатів, Ю. Заячук, Ф. Палагнюк, М. Савіцький, П. Вийванко, І. Макар, Анд. Хомів, С. Яндо, Р. Рибак, Анд. Дубляник, М. Козарівський, М. Шова, Ф. Баран, І. Дубас, Д. Панейчук, С. Туз, В. Плавуцький; по 50 центів: Е. Полянський, Вол. Юрковський, Я. Кухарський.

А одержано жертву з Канади від О. Юрчишиного, котру долучено до коляди в сумі $6.25. Зложили ві: О. Юрчишин $1, а $5.25 дрібні датки. Разом $65.75.

Суму ту вислано на „Просвіту" в Іваню Золотім.

Колядували: Федор Стефанів, Іван Шабатура, Іван Бабинець.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

Коляда на Рідну Школу.

Колядою занялася українська молодіж на зазив місцевого предс. Константина Марущака. Колядували слідуючі: Н. Нестор, Н. Дахневич, Ольга Небор, Текля Голубович, Стеф. Чайківська, Стеф. Лотоцька, В. Веселик, И. Бурбела, І. М. Мечник, П. Небор, І. Ліпцан, М. Сампара.

Коляду зложили: В. Швайчук $5.00; по $1.00: Р. Голубович, І. Плуговський, О. Плуговський, В. Гричаник, С. Литвинюк, И. Гок, І. Мосович, С. Дикун, Мих. Хобоцяк, А. Давідка, Н. Лотоцький, І. Рогальський, Ф. Бурбан, М. Шулим, І. Ройко, И. Барабаш, Н. Дерень, О. Копулець, І. Висоцький, Т. Дахневич, Н. Дахневич, П. Климковський, П. Земледух, В. Білоус, С. Сузанський, Мих. Сузанський, Н. Музика, І. Веселик, П. Василик, Анна Маковська, Д. Стасюк, Т. Ковальчук, А. Лисак, К. Марущак, М. Колодніцька, М. Довгий, Василь Ковальчук, І. Тритяк, Н. Хабінець, Я. Жуков, В. Козачок, П. Равлик, Ф. Федоришин, М. Поліщин, Гр. Третяк, И. Бурбела, Я. Борецький, Д. Небор, П. Петровський, Е. Топольніцька, Н. Плуговський, Гр. Сташишин, Д. Завацький, П. Федишин, І. Вітенко, П. Матвійчук, О. Гіна, А. Благітка, І. Хомета, В. Березіцький, І. Кацкі, Я. Швець, А. Малішевський, М. Тейзар, П. Тодорчук, Гр. Куць, о. Р. Волинець, Т. Миринюк, В. Кутна, И. Забава, Я. Рошко, И. Режевський, І. Чайковський; по $2.00: Ю. Боднар, Н. Войцеховський; по 50 цнт.: В. Чорч, А. Ліпцан, В. Колєсняк, А. Мурик, В. Пасєчний, Ф. Гаврон, І. Чухрій, І. Кучірка, А. Сиздик, М. Серетна, С. Воляник, В. Ферз, Е. Вітовська, А. Мельничук, И. Децембер, Г. Савчук, К. Рошко, А. Дубель; М. Почкур 35 ц. Разом зібрано з коляди $89.50. Половину з цєї суми призначено на боєву акцію, а $44.75 на Рідну Школу. Кость Марущак розпродав календарів Рідної Школи на $2.75, то разом засилаємо на Рідну Школу $47.50. Гроші вислано до Обєднання.

Константин Марущак, предс.;
Мих. Довгий, писар;
Володимир Колєсняк, касієр.

КОЛИ У ВАС Є НА ДІЛІ МАТИ ФАРМУ, тож старайтесь набути і завчасу обробити та завести лад якого фарма вимагає. Зголосіться до мого офісу по інформації, де дістанете рїжні інструкції. Я маю на продаж ФЯРМИ в стейтах: Нію Йорк, Масачусетс, Конектікот, Нію Джерзи, Пенсильвенія і Мериленд. Земля дуже добра під управу і при стейтових дорогах, причім можна робити другий бізнес: мати газолінові стації, род-гавз, ресторанти або штори. Офіс отворений від 9-тої рано до 5-тої вечером. На замовленне листовно або телефоном можна бачитись від 8—10 вечером.

МИКОЛА ЗАВОЙКО,
REAL ESTATE,
55 W. 42nd ST., R. 1344, Phone: Pennsylvania 7851, NEW YORK, N. Y.

ІВАН СЕНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
НА БРУКЛИН, Н. И.
І ОКОЛИЦЮ

Обслуга чесна і дешева.
Достава автомобілів на всякий окалї.
137 NORTH 7th ST.,
КОЛО BERRY ST.,
BROOKLYN, N. Y.
Phone: GREENPOINT 0569.

ПЕРШИЙ УКР. ПОГРЕБОВИЙ СКЛАД В НЮАРКУ І НА ОКОЛИЦІ.

Ми робимо гарні похорони

ПО $150

Без рїжниці як далеко поїдемо в околиці, кінчіть.

Офіс: 485 Avon Avenue.
Phone: Terrace 8882, або Waverly 1636, Newark, N. J.

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

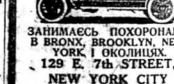

ДВА ОФІСИ:
NORTH SIDE: 2157 W. Chicago Ave.
Phone: Brunswick 7767 або 7768.
SOUTH SIDE: 4954 So. Hermitage Ave.
Phone: Hemlock 5500.
CHICAGO, ILL.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY
Telephone: Orchord 2568

СТЕФАН І. ЄВУСЯК
УКРАЇНСЬКІЙ ПОГРЕБНИК

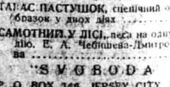

Обслуга чесна і дешева.
Достарчується автомобілі на весіля, хрестини і другі окази. Удаваймось до свого!
ОФІСИ:
77 Morris St., Jersey City, N.J.
Tel. Montgomery 1745
34 E. 25th St., Bayonne, N. J.
Telephone 540

ОСЬ ЗНИЖЕНІ ЦІНИ пластова гра в 5 дня. Ярослав Вільшенко ..... 25 ц.
ТАРАС ПАСТУХОВ, спільний образок у двох дія ..... 15 ц.
САМОТНИЙ У ДІСІ, пєса на одно дію. Е. А. Чебишева-Дмитрієва ..... 10 ц.

"SVOBODA"
P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

УВАГА! ПОТРІБНІ ЛЮДИ ДО ВИШИВАННЯ ЕМБЛЕМІВ.

При замовленню накождих 100 емблемів, заплатимо вам тижневу плацю $24.00 НАДАРМО. Не треба капіталю. Ви можете працювати від хати. Пишіть зараз по інформації до:

UKRAINIAN ART EMBLEMS
P. O. Box 99, Station D.
New York, N. Y.

ВАЖНЕ ДЛЯ ГРАЮЧИХ АМАТОРСЬКІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ.

ЕМІЛЯ УГОРЧАКОВА

має великий склад найкращих українських строїв і рїжних костюмів до аматорських представлень і народніх виступів, як також прибори до характеризування. При замовленнях треба прислати точний спис осіб і вотрібних рїчей. Виповнює також народні строї, котрому фотографуватися. Замовлення на костюми до представлень треба присилати що найменьше 3 дні перед представленнем на слідуючу адресу:

Mrs. E. UHORCHAK.
216 Washington St., Jersey City, N. J.

Feen-a-mint
The Laxative You Chew Like Gum
No Taste But the Mint
At Druggists—15c, 25c